

ВПЛИВ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ НА ФОРМУВАННЯ ОСНОВ МОРАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Бойко С.

науковий керівник - канд. пед. наук, доцент Семчук С. І.,

Уманський державний педагогічний університет

імені Павла Тичини

На фоні соціально-економічних перетворень, що відбуваються в сучасному українському суспільстві, яскраво висвітлюються духовно-моральні проблеми, серед яких - труднощі в моральному вихованні дітей дошкільного віку. Вони пов'язані не тільки з соціально-економічними та політичними особливостями перехідного періоду, котрі переживає наша держава, а й з недоліками виховання підростаючого покоління в сім'ї, дошкільній установі, суспільстві.

Мета статті: обґрунтувати роль художнього слова у процесі формування основ моральної свідомості дітей дошкільного віку.

У сучасній психолого-педагогічній науці проблема формування моральної свідомості розглядаються через розвиток і виховання самосвідомості (Ш.Амонашвілі, Р.Берне, І.Бех, І.Кон, Ю.Орлов, Г.Сагач, С.Якобсон та ін.).

Під впливом слова як засобу формування моральної свідомості діти старшого дошкільного віку глибше розуміють суть морального життя суспільства. Їхня свідомість поступово виривається з-під впливу егоцентризму, який характерний швидше для молодших дошкільнят. За допомогою слова дитина починає усвідомлювати, що у кожного є свої інтереси. Вони можуть суперечити її бажанням, тому з цим потрібно рахуватися. Слово з уст авторитетного дорослого, з книг, з телеекрану, з комп'ютера формує первинні уявлення дитини про добро і зло, розвиває вміння налагоджувати моральні стосунки з близькими дорослими та однолітками.

Інтерес до світу художніх творів з дитинства пов'язаний з наполегливими пошуками ідеального "Я". Однією з особливостей і

прийняття художніх творів дітьми є співпереживання героям. Діти дошкільного віку ставлять себе на місце героя, подумки діють разом з ним, борються з його ворогами, радіють його успіхам.

Дослідження сучасних науковців показують, що сприйняття дітьми художнього твору має надзвичайно активний характер. Уміння сприймати художні твори і разом із змістом усвідомлювати особливості художньої виразності не виникає спонтанно, воно формується поступово впродовж усього дошкільного віку. Молоде покоління недостатньо чітко відокремлює зміст твору від життя. І лише в старшому дошкільному віці мистецтво слова і не. для дітей самоцінним.

В.Сухомлинським стверджує, що молодший вік найсприятливіший для формування в моральній свідомості дитини головних моральних понять: гідності, доброчинності, дружби, краси, любові, мужності, працелюбності тощо [2, 218-225].

На думку С.Русової, кожний художній твір стане маленьким зернятком морально-естетичного виховання. З якого виросте високе, благородне почуття добра і гуманізму [1].

Отже, за своєю сутністю художнє слово - це засіб інтеграції особистості, розширення моделі світу, удосконалення взаємодії з соціумом, який реалізується в процесі формування основ моральної свідомості дітей дошкільного віку.

Література:

1.Зайченко І.В. Педагогічна концепція С.Ф.Русової: навч.посібн. для студентів педагогічних спеціальностей вузів / Передмова М.Д.Ярмаченка. -2-е вид., доп. і переробл. - Чернігів. - 2000. - С.234.

2. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: В 5 т. - К.: Радянська школа, 1976. -Т.1.- 654 с.